

SVERIGE. KUNGL. MAJ:T
SVERIGE. KUNGL. TRYCKERIET
WANKIJFF

**Kongl. maj:tz Påbud och Förordning,
Huruledes medh Presterskapetz vpbörd af
Allmogen, widh Trolofningar, Barndoop,
Kyrckiogång, Begrafningar, såsom och
lijkstool, Tijonde, samt til Capellaners och
Kl**

Tryckt uthi Kongl. Boktr. hoos sal. Wankijfs änkia.
1690

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

Var. i Kgl. förordn.
d. a. saml.

Kongl. Maj:ts

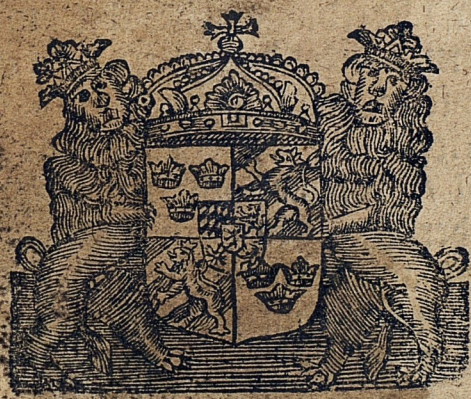
R N S M D

Och

Förordning /

Huruledes medh Presterskapek upbörd af
Dillmogen / widh Trolofningar / Barndoop / Kyrckio-
gång / Begravnigar / såsom och Likstool / Tijonde / samt
til Cappellaners och Kläckares vnderhåld
förhållas skal.

1621. 6 Febr.

Cum Gratiâ & Privilegio S. Reg. Maj.

Tryckt uthi Kongl. Bofst. hoos Sal. Wankijfs Antia.

Maximilian Carl /

med Guds Råde /
Sweriges / Giötes och
Wändes Konung / Storsur-
ste til Finland / Hertig uti Skåne / Estland / Lifland /
Carlen / Bremen / Berden / Stettin-Pommern / Cas-
suben och Wenden / Furste til Rügen / Herre öfwer
Ingermanland och Wismar ; Så och Pfalz - Gref-
we wid Rhein i Benern til Göllich / Cleve och Bergen
Hertig. Giöre witterligt / at såsom hoos Os haf-
we Wäre trogne Vnderstätare af Allmogen öfwer
hela Rijket / vppå denne så wäl som äthskillige för-
re Rijkz dagar underdånigst anhållit om en wis För-
ordning / huru mycket de äro skyldige at gifwa sine
Siälsörjare widh Trolofsningar / Bröllop / Barne-
doop / Kyrckiogånger / Begräfningar / såsom och
vthi Lijffstool / tijonde och til Capellaners och
Klockares vnderhåld / hwilken Förordning dem ful-
ler altid år låsawat / men för de många och wichtige
Regemens ährenden skull widh Rijkz dagarne likwäl
ännu intet worden publicerat ; Alltså ock emedan den-
ne deras underdånige begiäran så nödig som sfiälüg
pröfwat / aldenstund Allmogen alt framgeent kla-
gar /

gar / at en deel Prästemän (dße rättbetänckte och
oskyldige alltid undantagne) skole af dem twinga
mehra än Kongl. Förordningar förmå ; Ty ha:we
Wij för godt sunnit / vthur Konung Gustaf Adolphs
glorwürdigst i åminnelse förordning / om Prästerska-
pek upbörd giord i Drebros åhr 1617. samt den Re-
solution här öfwer för Wijborgz Stifft åhr 1644. är
giord / at låta vthdraga alt det som Allmogen tienar
til esterrättelse widh fullgiörandet af deras skyldig-
het emot sine Siälesföriare / och de til den åndan /
at hwarken Prästerskapet här efter må hafwa tilstånd
mehra och här uthöfwer af sine åhörare at kräfia / icke
eller åhörorne stå fritt at tredskas emot det som deras
Siälesföriare med råtta och efter denne Förordning til-
kommer / dock alle Huusfattige och arme Menniskior
uthi alt undantagne / efter som detta vtrryckeligen fin-
nes i efterföljande Puncter författat.

I.

Prästerne som boe vppå Landzbygden skole be-
komma af sina åhörare / det wari sigh Bønder eller
hwad nåring de hafwa som Hemman bruka och be-
sittia Tertialen af den tijonde som efter åhrswårten
faller af allehanda Såd / Hwete / Kåg / Korn / Hafra /
Arter och Bøhnor / samt tijonden af Humbla / Ham-
pa / Lijn / Kofwor och Käbl / dock at sådant i Persed-
len gifwes vthan förwandling i reen Spanmål. Item,
Dwicktijonde af alt Ufswel / som är Fööl / Kalf / Lamb /
Killing / Grijs / Gåås / samt Smör een Marck af

hwar Koo. Och skal Smörtijonden wara lefwere-
rat Olofsmässe dag af så många på Hemmanet som
Koor hafwa / efter som där inga Koor finnas Prä-
sten och ingen rätt hafwer der af Smör pextende-
ra: Lam och Killing Larsmässe Dag / Lijn / Hampa /
Kofwor och Kåhl fiorton dagar för Michelsmässe /
Humbla följer skast tijonden och skal all tijonden wa-
ra införd all Helgone Dag / kan intet Foster affödas
at Prästen kan tijonde få / gifwe tå den tijonde deelen
vthi wärdet af det som fallet är om åhret nembligen
af en Kalf två öre / Lamb eller Killing ett öre / Gåås
eller Grijs en half öre Sölf. Mynt / men de som widh
Saltfön boo / och ringa åker hafwa / skola gifwa i det
stället nembligen hwar Skjärebonde som hafwer sin
egen Båat om Wären fyra band Fisk / och om Hö-
sten en Fierding Ströming / efter som Prästen af
andre Notedräcfter äger en Lått bekomma.

II.

Hwad Lijfstool anbelangar så wele Wij här öf-
wer således hafwa stadgat / at de som hafwa sex
Koor / skole gifwa vthi Lijfstool och Testamente vthi ett
för alt en Koo efter Hustru eller Bonde / de som hafwa
där vnder eller ringare än sex Koor / til fyra Koor /
gifwes två Dal. S. Mynt / der mindre är än fyra Koor
gifwes en Dal. S. Mynt. Sedan efter ett Barn otta
öre S. M. efter ett årsdebarn 16. öre S. M. och efter
ett Lego Hion / otta öre Sölfwer Mynt.

III.

III.

Prästerne skole och hafwa vthi Påstepenningar ett öre S. Mynt om året för hwart Hjon som går til Affösning och Herrans Nattward / så wäl af Söner / Döttrar och Mågar / som af Hustru / Legodringar och Pigor / och wari der medh affskaffat och aldeles förbudt at läggia Penningar på Duken eller Skriff-temåls Penningar / efter som här ester och så alle Skriftehåll på Landzbygden hoos Almogen skole wara affskaffade / doch detta intet förståndet om Sokenbuden. Gångande Embetesmän sampt alle andre på Landet boendes som icke bruka någon åker eller Swedieland / eller hafwa någon Bostap / dock bruka sin enskylte näring / skole gifwa för all sin rättighet om året två Marck S. Mynt / men bruka de åker eller Swedieland och hafwa Bostap gifwe dersföre lika med Bonden.

IV.

För Brudfolkz lysning / gifwes fyra öre / för Wijgning otta öre / för Barndoop fyra öre / för Kyr-kiogång efter Barn otta öre alt i S. Mynt. För Sokenbudz omak / särdeles der Kyrckioherden behöfwer resa långt vthi Soken / der gifwer Bonden som honom tackes / men icke högre eller mehra än fyra Kappar Råg eller Korn; dock måste här hwars och ens fattigdom ansees / så at af dem intet fordras. Medh Prästegårdz Husens bygning blifwer aldeles efter Lag och Kongl. Förordningar der öfwer.

V.

Unbelangande Capellanernes vnderhåld / såsom de åga med Löhn blifwa försörgde uthaf Pastoribus med hwilka de arbeta ; Alltså hafwe Biskoparne medh Consistoriis dåröfwer at jämka dem emillan och giöra een wiß Förordning / sådan som de å bägge sidor någorlunda kunne wara medh behåldne / och wele Wij för det öfrige at här uthinnan förblifwer / efter Wär nådigste Resolution gifwen år 1675. at der inge Capellaner för detta hafwa warit / eller elliest behöfwes / och der om inga Kongl. Förordningar finnas / at dårsammastådes ingen Capellan Församlingen påtrångies / mindre skole någre Hjelpe Präster tillåtas Församlingarne til beswär / efter som i de Solnar / som Capellanerne af forna tijder hafwa warit / och Allmogen af ålder sigh påtaget dem at löhna / antingen de åre een eller flere / af Allmogen här efter intet mehra til dem skal gifwas ån til det högsta een half Span Sådth af hwar heel eller half Gård / men af Fierdedels eller mindre Tårpare / gifwes allenast en ottendedels Tunna om året.

VI

Klåckarens rättigheet skal wara at bekomma uthaf hwar Bonde åhrligen til Löhn och vnderhåld / Rågh een kappa / Korn een kappa / Hafra een kappa / sedan når Wigning skier två öre / efter Barnekoop ett öre / för Kyrkogång efter Bårn / två öre / efter ett Lijf två öre / alt i Sölsfwer Mynt.

VII. Så

VII.

Såsom nu uthi öwanskrifne Puncter / Prästerkapets och Kirkiobetienternes vpbörder af Allmoggen vppå Landzbygden bestå / så at af ingen här öfwer något skal fordras / under hwad namn / tilfålle eller förewändning dhett må ske; Så wele Wij här medh alle Prästemån alfwarligen hafwa förbudt at förmeena någrom Sacramentets bruuk / Lijfbegravingar / Barnedoop eller Hionelagz-Wijgande för Giäld / eller ifall någon skulle återstå med sin plicht i öfwanbemelte måhl utan der någon åhörare af ondsko eller tredsko vtheblifwer medh sin skyldighet emot Siälesförjaren / då må det angifwas widh Tinget / at efter ransakning och Lago doom affstraffas; efter som jämwäl Prästerkapet denne Förordning noga skole efterleswa; så at den som befinnes den samme hafwa öfwerträdt / skal in foro competenti anlagas / och efter Laga ransakning och Doom förste gången suspenderas ab Officio, men kommer han andre gången igen / blifwe då sitt Embete aldeles förlustig. Wij befalle fördenskull här medh nådeligen Wåre General Gouverneurer, Gouverneurer, Landzhöfdingar och Befallningzmån / at de öfwer denne Wår Förordning ett noga vpsende hafwa / det hon å bägge sijdor / så af Siälesförtare som åhörarne hörsamligen i acht tages. I lijka måtto wele Wij och Nådigst / at Erchie Biskopen / Biskoperne / Superintenden-

denterne samt Consistorierne Wederbörande af
Presterskapet om förberörde Wår Förordningz no-
ga efterleswande påminna / och så mycket dem til-
står / til des wärfelige i acht tagande tilhålla. Til
yttermera wißo hafwe wij detta medh egen hand
underskrifwit och Wårt Kongl. Secret bekräfta låtit.
Gifwit på wårt Slott Stockholm den 8. Februarü
Ahr 1681.

CAROLUS.

www.books2ebooks.eu